

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Piemērojamie komercdarbības atbalsta
ierobežojumi uzņēmējiem, pretendējot
uz valsts un pašvaldību atbalstu

07/11/2014

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Konkurences kropļošanas aizliegums ES

Ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Λīguma par ES darbību 107.panta 1.daļa/

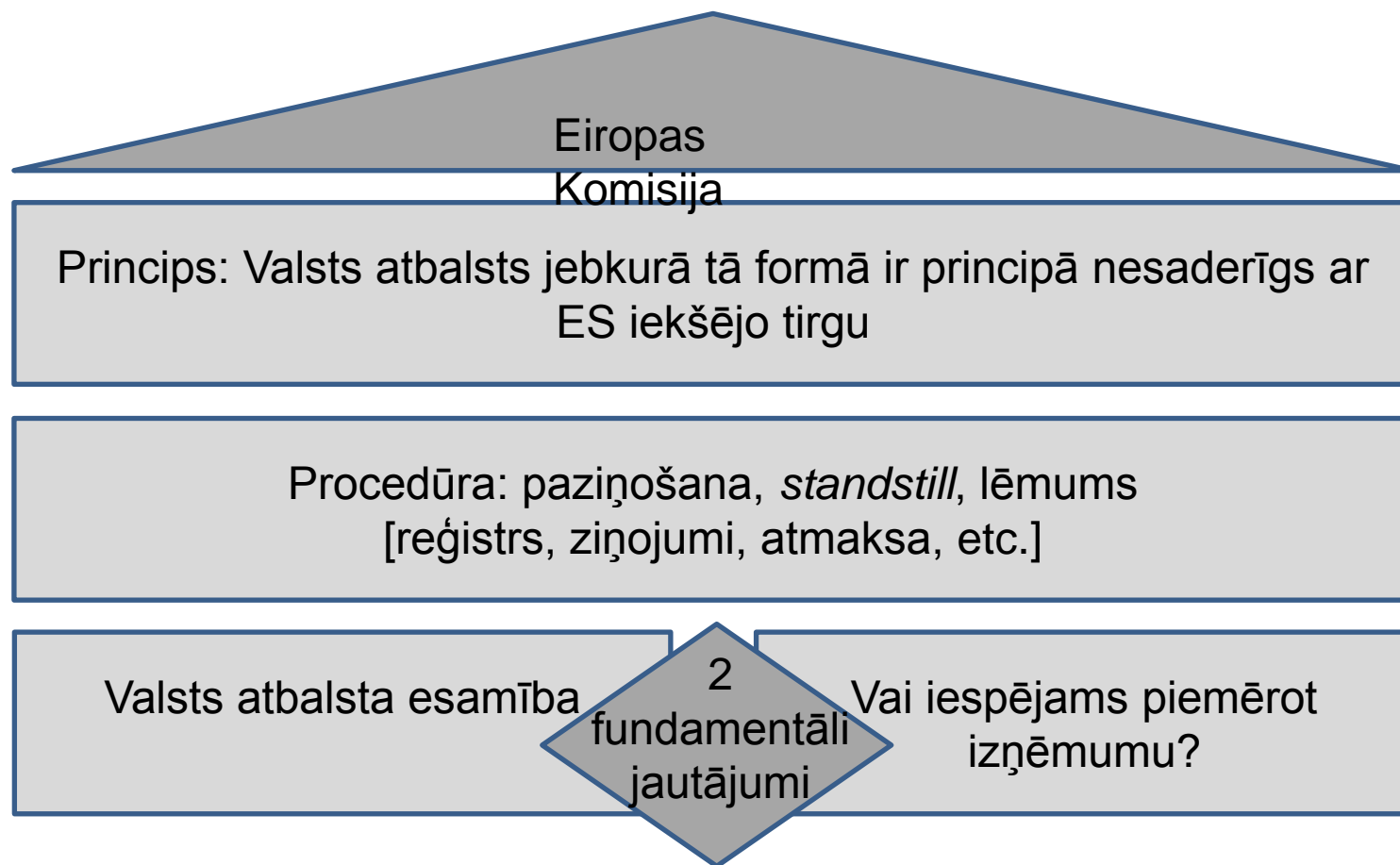

Komercedarbības atbalsta kontrole – vai to vajag?

- Jāizvairās no sacensībām par subsīdijām
- Valsts/pašvaldību resursi ir ierobežoti un tie būtu jāpiešķir visefektīvākajā veidā
- Jānodrošina komercsabiedrību konkurētspēja

Konkurences kropļošanas aizliegums ES

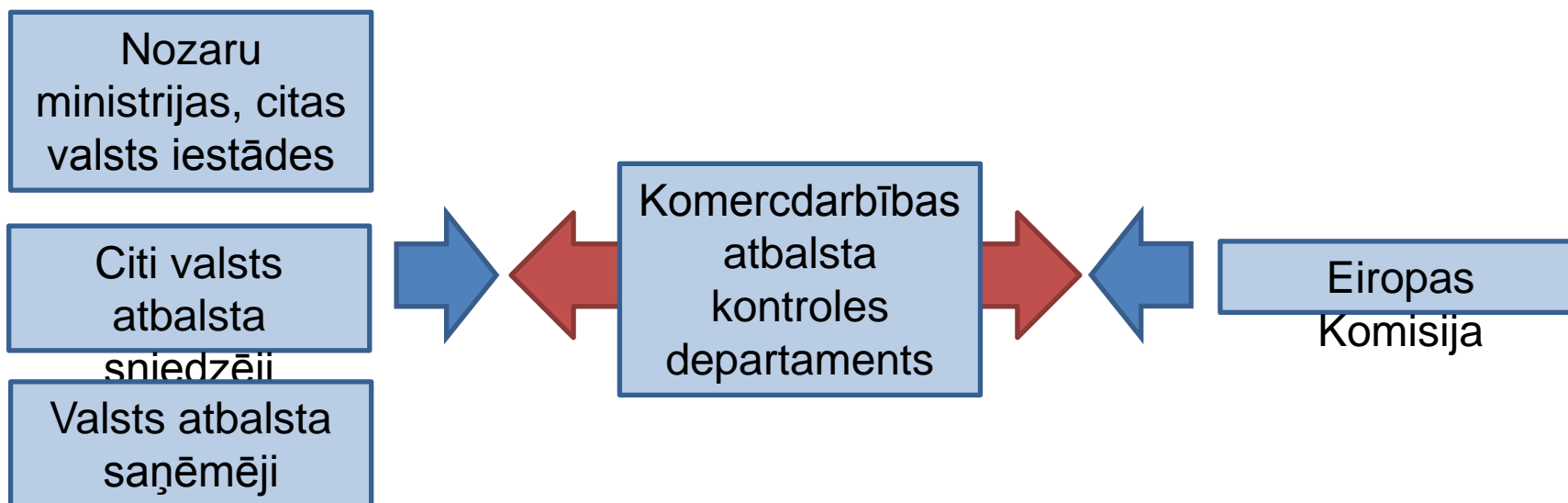
Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

FM loma komercdarbības atbalsta kontrolē

- FM Komercedarbības atbalsta kontroles departaments = kontaktpunkts starp nozaru ministrijām, citām valsts iestādēm, citiem valsts atbalsta sniedzējiem un arī saņēmējiem, no vienas puses, un Eiropas Komisiju, no otras puses

- Komercedarbības atbalsts lauksaimniecībai (LESD 1.pielikums) un zivsaimniecībai ir Zemkopības ministrijas kompetencē

FM loma komercdarbības atbalsta kontrolē

Atbalsta piešķiršana

Piešķirtā atbalsta kontrole

Atbalsta programma/ projekts

- leklautas visas obligātās minimālās prasības
- levērotas procesuālās prasības Komisijas informēšanai par plānoto atbalsta pasākumu

Līgums par atbalsta piešķiršanu

- letver visas obligātās minimālās prasības, kas noteiktas atbalsta programmā/ projektā

Projekta faktiskā izpilde

- levērojot Līguma un atbalsta programmas/ projekta obligātās minimālās prasības

FM
sākotnējā
izvērtēšana

FM loma komercdarbības atbalsta kontrolē

Atbalsta pasākuma sākotnējā izvērtēšanas ietvaros tiek vērtēts:

- Vai pasākums kvalificējas kā komercdarbības atbalsts LESD 107.panta 1.punkta izpratnē
- Vai pasākuma normatīvais akts ietver visas prasības, ko nosaka valsts atbalsta regulējums
- Vai pasākums ir paziņojams Eiropas Komisijai saskaņā ar LESD 108.panta 3.punktu vai arī atbrīvots no paziņošanas prasības

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu

- Nepieteikts/ neapstiprināts atbalsts = nelikumīgs atbalsts

- **Ja** atbalsta pasākuma īstenošana uzsākta **bez iepriekšējas paziņošanas/** kopsavilkuma informācijas nosūtīšanas EK
- **Ja** atbalsta pasākums paziņots, bet atbalsts sniegts vēl **pirms EK lēmuma saņemšanas**

Atbalsts tā saņēmējam **jāatmaksā kopā ar soda procentiem** un procenti maksājami no dienas, kad nelikumīgais atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai

- **Ja** atbalsts izmantots, neievērojot Komisijas apstiprinātajā atbalsta projektā/ programmā noteiktos nosacījumus par pieļaujamo atbalsta mērķi un atbalstāmajām izmaksām u.tml., tas līdzvērtīgs nelikumīgam atbalstam

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība

- Pirms sniegt atbalstu, izstrādāt normatīvo aktu komercdarbības atbalsta sniegšanai (MK noteikumi, likums, domes lēmums, nolikums u.c.)
- Izvērtēt, vai pasākums kvalificējas kā komercdarbības atbalsta pasākums un, ja nepieciešams, konsultēties ar Finanšu ministriju un Eiropas Komisiju
- Saprast, ka atbalsts var tikt sniegts dažādos veidos – dotācija, galvojums, atteikšanās no dividendēm, nodokļu atlaides, īpašuma pārdošana zem tirgus cenas utt.
- Komercdarbības atbalsts var tikt sniegts, kad ir ievērotas noteiktas procedūras
- Nodrošināt, ka līgums ar komercsabiedrību tiek noslēgts atbilstoši normatīvajam regulējumam
- Uzraudzīt, lai atbalsts tiktu izlietots atbilstoši līgumam un normatīvajam regulējumam

Normatīvajā aktā iekļaujamās prasības

- Mērķis
- Pieļaujamās darbības/ aktivitātes
- Atbalsta forma/ sniegšanas veids
- Pieļaujamās izmaksas
- Maksimālā atbalsta summa individuālam projektam, piemērojamās procedūras lieliem projektiem (atsevišķiem mērķiem, piem., reģionālais atbalsts, pētījumu atbalsts, atbalsts vides aizsardzībai)
- Piemērojamā atbalsta intensitāte
- Izslēgtās nozares un specifiskie nosacījumi konkrētā mērķa ietvaros noteiktām nozarēm
- Atbalsta summēšana (kumulācija)
- Atbalsta darbības termiņš (no – līdz)

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu

komercdarbībai

5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Atbalstu raksturojošās pazīmes: kā konstatēt atbalsta esamību vai neesamību?

1. Atbalsts ir/ nav?

- Komercsabiedrības: ir/ nav?
- 4 atbalstu raksturojošās pazīmes (vienlaicīgi): ir/ nav?

2. Atbalsts nav, ja...

- Vispārēja rakstura pasākums
- Nav valsts atbalsta ierobežojumi finansējuma piešķiršanai un nav jāievēro valsts atbalsta procedūras

3. Atbalsts ir, ja...

- Specifisks pasākums
- Pieļaujamā mērķa izvēle, izmaksu un intensitāšu noteikšana
- Procesuālo nosacījumu ievērošana

4. Ja nav iespējams precīzi noteikt atbalsta esamību/neesamību

- parasti ieteicams paziņot pasākumu EK

4 atbalstu raksturojošās pazīmes

- finansiālu palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai Eiropas Kopienas finanšu līdzekļiem
- finansiālu palīdzību saņēmušā komercsabiedrība iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tā nevarētu iegūt normālos komercdarbības veikšanas apstākļos
- finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi. Atbalsts ir paredzēts komercsabiedrībām atkarībā no to lieluma, darbības nozares vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī atbalsts ir paredzēts tikai konkrētai komercsabiedrībai
- finansiālā palīdzība ietekmē konkurenci un tirdzniecību ES iekšējā tirgū

Atbalsta sniegšanas veidi

- Dotācijas/subsīdijas
- Galvojums
- Kredītu procentu likmju subsidēšana
- Nodokļu vai sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu jomā veiktie pasākumi
- Pilnīga vai daļēja atteikšanās no dividendēm
- Ieguldījums komercsabiedrībā
- Parādu norakstīšana
- Preferenciālo tarifu noteikšana (valsts komercsabiedrību sniegto pakalpojumu izmantošanā)
- Īpašuma pārdošana zem tirgus vērtības
- U.c.

Atbalsta sniegšanas mērķi un regulējums

- De minimis
- Reģionālais atbalsts
- Vides aizsardzība un enerģētika
- Pētniecība, attīstība un inovācijas
- Glābšana un pārstrukturēšana grūtībās nonākušiem
- Riska kapitāls
- Garantijas
- Vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi
- Finanšu sektors
- Lauksaimniecība un zvejniecība
- Transports
- Apraide
- Platjoslas
- U.c.

Darba kārtība

1. Konkurences kropļošanas aizliegums Eiropas Savienībā
2. Finanšu ministrijas loma komercdarbības atbalsta kontrolē
3. Teorētiskās sekas, saņemot nelikumīgu komercdarbības atbalstu
4. Pašvaldību un valsts iestāžu rīcība, sniedzot atbalstu komercdarbībai
5. Ieskats komercdarbības atbalsta regulējumā
6. Praksē biežāk sastopamās problēmas

Praksē biežāk sastopamās problēmas

- Kas ir ekonomiska aktivitāte un kas nav?
- Privātā līdzfinansējuma apmēra nodrošināšana
- Reģionālā atbalsta mērķa kontekstā 25% privātā līdzfinansējuma nodrošināšana, pieļaujamās izmaksas, stimulējošā ietekme, kumulācija
- Grūtībās nonākušā uzņēmuma definīcija
- Līgumu neatbilstība programmu noteikumiem

Papildus informācijas avoti

- **Papildus informācija FM mājas lapā:**
http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/komercdarbibas_atbalsta_kontrole/
- **Papildus informācija EK mājas lapā:**
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html
- **Kontaktinformācija:**

FM Komercedarbības atbalsta kontroles departaments

Dace Berkolde, direktore, Dace.Berkolde@fm.gov.lv, 67095 621

Edīte Bērziņa, direktores vietniece, Edite.Berzina@fm.gov.lv, 67083 891